

T.C.
BAŞBAKANLIK
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI
İç Denetçiliği

2008 YILI
İÇ DENETİM FAALİYET RAPORU

27 Şubat 2009

FAALİYET RAPORU

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU

İÇ DENETÇİLERİN SUNUŞU

I - GENEL BİLGİLER

A- Misyon ve Vizyon

B- Yetki, Görev ve Sorumluluklar

C- İç Denetçiliğe İlişkin Bilgiler

1- Fiziksel Yapı

2- Örgüt Yapısı

3- Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar

4- İnsan Kaynakları

5- Mali Kaynaklar

D- İdarenin Teşkilat Yapısı

E- Diğer Hususlar

II - AMAÇ ve HEDEFLER

A- İç Denetim Faaliyetinin Amaç ve Hedefleri

B- Temel Politikalar ve Öncelikler

C- Diğer Hususlar

III - FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A- Denetim Faaliyetleri

B- Yapılan Tespit ve Öneriler

C- Uzlaşılamayan Hususlar

D- Danışmanlık ve Diğer Faaliyetler

E- Diğer Hususlar

IV - PERFORMANS BİLGİLERİ

A- Kalite Güvence Değerlendirmeleri

B- Diğer Değerlendirmeler

C- Onaylanmayan Tespit ve Öneriler

V - İÇ DENETİMİN KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A- Üstünlükler

B- Zayıflıklar

C- Değerlendirme

VI - İDARENİN RİSKLERİ, RİSK YÖNETİMİ, YÖNETİM VE KONTROL SİSTEMLERİ

A- Tanımlanmış Riskler

B- Mevcut Kontrollerin Etkinliği Ve Yeterliliği

C- Yeni Risk Alanları İle Bunların Olası Etkileri

D- Verilen Görüş Ve Öneriler

VII - EĞİTİM FAALİYETLERİ

VIII - SONUÇ VE ÖNERİLER

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU

Bilindiği üzere; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını, hesap verebilirliği ve malî saydamlığı sağlamak üzere, kamu malî yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, tüm malî işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve malî kontrolü düzenlemektir.

Bu Kanun, Türk kamu mali yönetiminde ilk defa yönetim sorumluluğu esasını getirmiştir.

Üst yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve bu Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden sorumludurlar.

Bu sorumluluğumuzun gereklerini de harcama yetkilileri, malî hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirmekteyiz.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda iç denetim; kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyeti olarak tanımlanmıştır.

İç denetim faaliyeti; kamu idarelerinin faaliyetlerinin amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara, performans programlarına ve mevzuata uygun olarak planlanmasını ve yürütülmesini; kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını; bilgilerin güvenilirliğini, bütünlüğünü ve zamanında elde edilebilirliğini sağlamayı amaçlamaktadır.

12.07.2006 tarih ve 26226 sayılı Resmi Gazete'de Bakanlar Kurulu Kararıyla yayımlanan İç Denetçilerin Çalışma ve Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmelik ile Başkanlığımıza 3 adet İç Denetçi kadrosu verilmiş olup halen iki iç denetçi görev yapmaktadır.

Hazırlanan bu faaliyet raporunda, Başkanlığımız iç denetçilerinin 2008 yılı içinde yaptığı faaliyetlere, iç denetimin performansına, tespit ve önerilere, önerilerden onaylanmayan ve uygulanmayanlar varsa onaylanmama ve uygulanmama nedenlerine, iç denetçilerin eğitimine, yönetime verilen danışmanlık hizmetlerine ve diğer faaliyet sonuçları ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Musa KULAKLIKAYA
Başkan

İÇ DENETÇİLERİN SUNUŞU

Bilindiği gibi, hukuka uygunluk denetimi ile sınırlı olan geleneksel denetim anlayışı yolsuzlukları ve hataları gerektiği etkinlikte engelleyememekte, bazen hataların çoğunluğunu sistemden kaynaklanmakta ve sistem denetimi, risk denetimi, performans denetimi ve bilgi teknolojisi denetimi gibi denetim tekniklerini uygulayan iç denetim kavramı önem kazanmaya başlamaktadır. Bu gün İç Denetim; Avrupa Birliğine üye olan tüm ülkelerde gerek özel sektör gerekse kamu sektöründe, kurumların olmazsa olmaz unsuru olarak kabul edilmektedir.

Türkiye’de kamu kurum ve kuruluşlarında, uluslar arası standartlara uygun olarak iç denetim birimlerinin kurulması konusu, Avrupa Birliği müzakere sürecinde 32’nci fasıl kapsamında yer almıştır. Bu fasıl kapsamında, 2003 yılı Aralık ayından itibaren tarama süreci içinde öncelikler listesinde yer alan yasal ve idarî düzenlemeler yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu yasal ve idarî düzenlemelerin yürürlüğe konulmasıyla 32’nci fasılda tarama süreci tamamlanmış ve 26 Haziran 2007 tarihinden itibaren de müzakere süreci başlamıştır. Bu fasılda müzakere süreci, öngörülen sistemin uluslararası standartlara uygun olarak gerçekleştirilmesiyle tamamlanacaktır.

İç denetim faaliyeti; kamu idarelerinin faaliyetlerinin amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara, performans programlarına ve mevzuata uygun olarak planlanmasını ve yürütülmesini; kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını; bilgilerin güvenilirliğini, bütünlüğünü ve zamanında elde edilebilirliğini sağlamayı amaçlar. İç denetim faaliyeti sonucunda, kamu idarelerinin varlıklarının güvence altına alınması, iç kontrol sisteminin etkinliği ve risklerin asgariye indirilmesi için kamu idaresinin faaliyetlerini olumsuz etkileyebilecek risklerin tanımlanması, gerekli önlemlerin alınması, sürekli gözden geçirilmesi ve mümkünse sayısallaştırılması konularında yönetime önerilerde bulunulur.

İç denetim, nesnel güvence sağlamanın yanında, özellikle risk yönetimi, kontrol ve yönetim süreçlerini geliştirmede idarelere yardımcı olmak üzere bağımsız ve tarafsız bir danışmanlık hizmeti sağlar. Danışmanlık hizmeti, idarenin hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik faaliyetlerinin ve işlem süreçlerinin sistemli ve düzenli bir biçimde değerlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik önerilerde bulunulmasıdır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 65’inci maddesine göre 12.07.2006 tarih ve 26226 sayılı Resmi Gazete’de Bakanlar Kurulu Kararıyla yayımlanan İç Denetçilerin Çalışma ve Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmeliğinin birim faaliyet raporu başlıklı 46’ncı maddesi gereğince hazırlanan bu faaliyet raporunda, program dışı yapılanlar da dahil iç denetim faaliyetleri, iç denetim biriminin performansı, tespit ve önerileri, önerilerden onaylanmayan ve uygulanmayanlar varsa onaylanmama ve uygulanmama nedenleri, iç denetçilerin eğitimi, yönetime verilen danışmanlık hizmetleri ve diğer faaliyet sonuçları ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Erdoğan SERT
İç Denetçi

Süleyman ŞAHİN
İç Denetçi

I- GENEL BİLGİLER

A- Mısyon ve Vizyon

İç Denetçi olarak misyonumuz; İdaremizin mali ve mali olmayan tüm kaynaklarını risk esaslı olarak uygunluk, performans, mali, bilgi teknolojisi ve sistem denetimi uygulamalarıyla değerlendirmek ve önleyici, tespit edici ve yönlendirici önerilerle yönetime yardımcı olmak suretiyle değer katmaktır.

Vizyonumuz; Ulusal ve uluslararası standartlarda çağdaş denetim tekniklerini kullanarak, dinamik ve değişime açık bir denetim anlayışı ve danışmanlık faaliyeti ile Başkanlığımız faaliyetlerinin daha iyiye doğru geliştirilmesine katkı sağlamaktır.

B- Yetki, Görev ve Sorumluluklar

İç Denetçilerin Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 16 ncı Maddesinde; “İç denetçi, görevlerinin yerine getirilmesiyle ilgili olarak aşağıdaki yetkilere sahiptir:

a) Denetim konusıyla ilgili elektronik ortamdakiler dahil her türlü bilgi, belge ve dokümanlar ile nakit, kıymetli evrak ve diğer varlıkların ibrazını ve gösterilmesini talep etmek.

b) Denetlenen birim çalışanlarından, iç denetim faaliyetlerinin gereği olarak yardım almak, yazılı ve sözlü bilgi istemek.

c) Denetim faaliyetinin gerektirdiği araç, gereç ve diğer imkanlardan yararlanmak.

ç) Denetimi engelleyici tutum, davranış ve hareketleri üst yöneticinin bilgisine intikal ettirmek.” şeklinde belirtilmiştir.

İç denetçinin görevleri de aynı Yönetmeliğin 15 inci maddesinde düzenlenmiş olup aşağıda sayılmıştır.

a) Nesnel risk analizlerine dayanarak kamu idarelerinin yönetim ve kontrol yapılarını değerlendirmek.

b) Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması bakımından incelemeler yapmak ve önerilerde bulunmak.

c) Harcama sonrasında yasal uygunluk denetimi yapmak.

ç) İdarenin harcamalarının, malî işlemlere ilişkin karar ve tasarruflarının, amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara ve performans programlarına uygunluğunu denetlemek ve değerlendirmek.

d) Malî yönetim ve kontrol süreçlerinin sistem denetimini yapmak ve bu konularda önerilerde bulunmak.

e) Denetim sonuçları çerçevesinde iyileştirmelere yönelik önerilerde bulunmak ve bunları takip etmek.

f) Denetim sırasında veya denetim sonuçlarına göre soruşturma açılmasını gerektirecek bir duruma rastlanıldığında, ilgili idarenin en üst amirine bildirmek.

g) Kamu idaresince üretilen bilgilerin doğruluğunu denetlemek.

ğ) Üst yönetici tarafından gerekli görülen hallerde performans göstergelerini belirlemede yardımcı olmak, belirlenen performans göstergelerinin uygulanabilirliğini değerlendirmek.

h) Suç teşkil eden durumlara ilişkin tespitlerini üst yöneticiye bildirmek.

İç Denetçilerin Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 16 ncı Maddesinde; İç denetçinin sorumlulukları sayılmış olup; “İç denetçi, görevlerini yerine getirirken aşağıdaki hususlara riayet eder:

a) Mevzuata, belirlenen denetim standartlarına ve etik kurallara uygun hareket etmek.

b) Mesleki bilgi ve becerilerini sürekli olarak geliştirmek.

c) İç denetim faaliyetlerinde yetki ve ehliyetini aşan durumlarda iç denetim birimini haberdar etmek.

ç) Verilen görevin tarafsız ve bağımsız olarak yapılmasına engel olan durumların bulunması halinde, durumu iç denetim birimine bildirmek.

d) Denetim raporlarında kanıtlara dayanmak ve değerlendirmelerinde objektif olmak.

e) Denetim esnasında elde ettiği bilgilerin gizliliğini korumak.” şeklindedir.

B- İç Denetim Birimine İlişkin Bilgiler

1- Fiziksel Yapı

İç Denetçiler Başkanlık binasının sekizinci katında tahsis edilen iki oda da faaliyet göstermektedir.

2- Örgüt Yapısı

TİKA Başkanlığı İç Denetim Yönergesi kapsamında her iki iç denetçi doğrudan Başkanlık Makamına bağlı ve birlikte veya ayrı ayrı görev yapabilir durumdadır. İç Denetçilik, iki İç Denetçi ve bir memur ile faaliyetlerine devam etmektedir.

3- Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar

İç Denetçilikte üç adet bilgisayar ve yazıcı ile iki adet diz üstü bilgisayar üç masa ve diğer ekipmanlar mevcuttur.

4- İnsan Kaynakları

İç Denetçiler 2007 yılında atanmış olup her ikisi de sertifikalıdır. Ayrıca bir memur iç denetimde görevlendirilmiştir.

5- Mali Kaynaklar

İç denetim ile ilgili harcamalar Başkanlık Makamına tahsis edilen bütçe kaynaklarından karşılanmakta ve bu işlemler Başkanlık Makamının harcama işlemlerini yerine getiren harcama yetkilince yapılmaktadır.

C- İdarenin Teşkilat Yapısı

Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 4668 sayılı Kanun'la kurulmuş olup, Başkanlığın merkez örgütü, bir başkan, iki başkan yardımcısı, üç daire başkanlığı, birinci hukuk müşavirliği, iç denetim birimi ve strateji geliştirme müdürlüğünden; yurtdışı örgütü ise, 20 ülkede bulunan 23 program koordinatörlüğünden oluşmaktadır.

II- AMAÇ ve HEDEFLER

İç denetim faaliyetimiz; Başkanlığımız faaliyetlerinin amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara, performans programlarına ve mevzuata uygun olarak planlanmasını ve yürütülmesini; kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını; bilgilerin güvenilirliğini, bütünlüğünü ve zamanında elde edilebilirliğini sağlamayı amaçlar.

İç denetim faaliyeti sonucunda, idaremizin varlıklarının güvence altına alınması, iç kontrol sisteminin etkinliği ve risklerin asgariye indirilmesi için idaremizin faaliyetlerini olumsuz etkileyebilecek risklerin tanımlanması, gerekli önlemlerin alınması, sürekli gözden geçirilmesi ve mümkünse sayısallaştırılması konularında yönetime önerilerde bulunulur.

İç denetim, nesnel güvence sağlamanın yanında, özellikle risk yönetimi, kontrol ve yönetim süreçlerini geliştirmede idareye yardımcı olmak üzere bağımsız ve tarafsız bir danışmanlık hizmeti sağlar. Danışmanlık hizmeti, idarenin hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik faaliyetlerinin ve işlem süreçlerinin sistemli ve düzenli bir biçimde değerlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik önerilerde bulunulmasıdır.

Nesnel güvence sağlama, kurum içerisinde etkin bir iç denetim sisteminin var olduğuna; kurumun risk yönetimi, iç kontrol sistemi ve işlem süreçlerinin etkin bir şekilde işlediğine; üretilen bilgilerin doğruluğuna ve tamlığına; varlıklarının korunduğuna; faaliyetlerin etkili, ekonomik, verimli ve mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirildiğine dair, kurum içine ve kurum dışına yeterli güvencenin verilmesidir.

III- FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A- Denetim Faaliyetleri

Sertifika eğitimlerinin tamamlanması ve plan-program ile ilgili hazırlık ve görüşmelerin yıl boyunca sürmesi nedenlerinden dolayı, Başkanlığımız; 2008-2010 Dönemi İç Denetim Planı ve 2008 yılı İç Denetim Programı 20.12.2008 tarihinde onaylanmış ve uygulanmaya başlanmıştır. İlk planlı denetim olarak Mali Hizmetler Birimi ele alınmış ve çalışma sene sonu iş ve işlemlerin yoğunluğu nedeniyle bir sonraki programa devretmiştir.

Plan ve Program onaylanmadan önce daha sonra düzenlenecek programa ilave edilmek üzere iki adet iç denetim yapılmış ve düzenlenen raporlar ilgili birimlere gönderilmiştir

B- Yapılan Tespit ve Öneriler

Yapılan denetimlerde, görülen uygulama hataları mevzuat çerçevesinde değerlendirilmiş ve iyileştirmeye yönelik öneriler düzenlenen iç denetim raporlarında belirtilmiştir.

C- Uzlaşılamayan Hususlar

Yapılan denetimlerde tespit edilen uygulama hataları ve bunlar için geliştirilen öneriler denetlenen birimlere de duyurulmuş olup, uzlaşılmayan herhangi bir husus mevcut değildir.

D- Danışmanlık ve Diğer Faaliyetler

Başkanlığımıza bağlı Program Koordinatörlüklerinin iş ve işlemlerinin daha sistemli yürütülebilmesi, birimler arasında bilgi akışı ve koordinasyonun sağlanması, harcama evraklarının merkeze intikali ve mahsup işlemlerinin vaktinde yapılabilmesi, üretilen mali raporların doğru, güvenilir ve tam olması amaçlarıyla bir kılavuz hazırlanmıştır. Bütün uygulayıcıların ve ara yöneticilerin bilgi ve görüşleri katılımcı bir anlayışla üretilen mevzuat taslağına alınmış ve uygulanmak üzere Makama sunulmuştur. Öneri Başkanlık Makamınca uygun görülmüş olup, onaylanarak önemli bir eksikliğin giderilmesi sağlanmıştır.

IV- PERFORMANS BİLGİLERİ

A- Kalite Güvence Değerlendirmeleri

2008 yılında kalite güvence değerlendirmesi yapılmamıştır.

B- Onaylanmayan Tespit ve Öneriler

2008 yılında yapılan denetimler neticesinde düzenlenen raporlarda yer alan tespitler ve bu tespitler için geliştirilen önerilerden onaylanmayan herhangi bir tespit ve öneri bulunmamaktadır.

V- İÇ DENETİMİN KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A- Üstünlükler

- İç denetçilerin tecrübe ve motivasyonunun kuvvetli olması,
- İç denetim alanında mevzuatın büyük bir kısmının tamamlanmış olması,
- İç denetçilerin sertifika eğitiminin tamamlanmış olması,
- İç denetçilerin güçlü bir denetim kültürü ve tecrübesine sahip olması,
- İç denetim alanında uluslararası alanda çok geniş bir bilgi birikiminin olması,

B- Zayıflıklar

- İç denetim bilgi teknolojileri alt yapısının yaygınlaşmamış olması,
- İç denetim mevzuatı ile AB norm ve uygulamaları arasında bazı uyumsuzlukların bulunması,

- Atanan iç denetçilerin geleneksel denetim paradigmasını sürdürmeleri ihtimali,
- Denetlenecek birimlerde iç denetim konusunda farkındalık eksikliği bulunması,
- Ara yöneticilerde ve çalışanlarda denetime karşı olası isteksizlik,

VI- İDARENİN RİSKLERİ, RİSK YÖNETİMİ, YÖNETİM VE KONTROL SİSTEMLERİ

A- Tanımlanmış Riskler

İdarede risk belirleme çalışmaları henüz sonlandırılmamış olup, sadece denetçilerin plan ve programlarında kullandıkları riskler tanımlanmıştır.

B- Mevcut Kontrollerin Etkinliği Ve Yeterliliği

2008 yılı çalışmaları geç başladığı için risk unsurlarının belirlenmesi ve yapılan kontrollerin etkinliği genel bir değerlendirmeye tabi tutulamamıştır.

VII- EĞİTİM FAALİYETLERİ

2008 yılında iki İç Denetçi de eğitimlerini tamamlayarak A1 düzeyinde sertifikalı İç Denetçi olmuşlardır.

2008 yılında Program Koordinatörlüklerinin iş ve işlemlerinin yürütülmesine dair yönerge taslağının tanıtıcı eğitimi yapılmıştır. Eğitim beş ayrı gurupta sürdürülmüş ve personelin yarısından fazlası bu eğitime katılmıştır. Ayrıca Program Koordinatörlerine ve diğer personeline iki kez farkındalık eğitimi yapılmıştır.

VIII- SONUÇ VE ÖNERİLER

Başkanlığımız proje ve faaliyetlerinin verimli, iş ve işlemlerinin yasalara uygun ve üretilen bütün raporların güvenilir olması amacıyla, ulusal ve uluslararası uygulamaların şimdiye kadar olduğu gibi izlenmesi, iyi uygulama örneklerinin geliştirilmesi ve var olanların diğer idarelerden temini, her düzeydeki idarecilerin ve çalışanların denetim farkındalığının yüksek olmasının gerekliliği üzerinde hassasiyet gösterilmesi önerilmektedir.